

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.7.24.
COM(2020) 283 final

2020/0156 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az 575/2013/EU rendeletnek a Covid19-világjárvány miatt szükséges gazdasági helyreállítás elősegítése érdekében az értékpapírosítási keretrendszer kiigazítása tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2020) 120}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ (a tőkekövetelmény-rendelet vagy CRR) a 2013/36/EU irányelvvel² (a tőkekövetelmény-irányelv vagy CRD) együtt alkotja az Unióban működő hitelintézetekre vonatkozó prudenciális szabályozási keretet. A CRR és a CRD elfogadására a 2008–2009-es pénzügyi válságot követően, az uniós pénzügyi szektorban működő intézmények rezilienciájának fokozása érdekében került sor, nagyrészt az EU nemzetközi partnereivel, mindenekelőtt a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottsággal (BCBS) egyeztetett globális standardok alapján.

A CRR ezt követően több alkalommal módosult a prudenciális szabályozási keret még meglévő hiányosságainak kezelése, továbbá a globális pénzügyi szolgáltatási reform néhány, az intézmények rezilienciája szempontjából alapvetően fontos fennmaradó elemének végrehajtása érdekében. Az (EU) 2017/2401 rendeletben³ foglalt módosítások a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által 2014 decemberében elfogadott felülvizsgált értékpapírosítási keretrendszer⁴ végrehajtására irányultak (a továbbiakban: a felülvizsgált bázeli keretrendszer). A felülvizsgált bázeli keretrendszert úgy alakították ki, hogy csökkentse az akkor hatályos szabályozói tőkekövetelmények összetettségét, jobban tükrözze az értékpapírosítási pozíciók kockázatait, és lehetővé tegye az intézmények számára, hogy a tőkekövetelményeket saját számításaik és az intézmények rendelkezésére álló információk alapján határozzák meg, ezáltal csökkentve a külső minősítésekre való hagyatkozást.

A jól működő, megbízható gyakorlatokon alapuló uniós értékpapírosítási piac létrehozásának további előmozdítása érdekében az (EU) 2017/2401 rendelet olyan módosításokat is tartalmazott, amelyek célja az egyszerű, átlátható és egységesített (STS) értékpapírosítások kockázatérzékenyebb szabályozói kezelése, összhangban a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által 2016 júliusában közzétett, az egyszerű, átlátható és összehasonlítható értékpapírosításokra vonatkozó alternatív tőkekövetelményekről szóló standardoknak⁵ megfelelően. Az (EU) 2017/2402 rendelet⁶ írja elő az STS értékpapírosításra vonatkozó elismerési kritériumokat és egy sor – valamennyi pénzügyi szolgáltatási ágazatot érintő – egységes követelményt is tartalmaz a kockázatmegtartásra, az előzetes vizsgálatra és a közzétételre vonatkozóan.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2401 rendelete (2017. december 12.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 575/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 347., 2017.12.28., 1. o.).

⁴ <http://www.bis.org/bcbs/publ/d303.pdf>

⁵ <https://www.bis.org/bcbs/publ/d374.pdf>

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2402 rendelete (2017. december 12.) az értékpapírosítás általános keretrendszerének meghatározásáról, az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás egyedi keretrendszerének létrehozásáról, valamint a 2009/65/EK, a 2009/138/EK és a 2011/61/EU irányelv és az 1060/2009/EK és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 347., 2017.12.28., 35. o.).

A Covid19-világjárvány által okozott súlyos gazdasági sokk és a járvány megfékezésére irányuló rendkívüli intézkedések messzemenő következményekkel járnak a gazdaságra nézve. A vállalkozások az ellátási lánc zavarai, ideiglenes bezárásokkal és a kereslet visszaesésével, a háztartások pedig munkanélküliséggel és jövedelemcsökkenéssel szembesülnek. A hatóságok az Unió és a tagállamok szintjén határozott intézkedéseket hoztak, hogy támogassák a háztartásokat és a fizetőképes vállalkozásokat abban, hogy átvészeljék a gazdasági tevékenység e súlyos, de átmeneti lassulását és a vele járó likviditáshiányt. A 2008-as pénzügyi válságot követően végrehajtott reformok eredményeként az intézmények ma jól tőkésítettek és sokkal reziliensebbek, mint 2008-ban voltak. Ez lehetővé teszi számukra, hogy kulcsszerepet töltsenek be a Covid19-világjárványból eredő gazdasági sokk kezelésében. Mindazonáltal a gazdasági tevékenység helyreállításának ütemével kapcsolatos bizonytalanság elkerülhetetlenül hatással lesz a bankszektorra, ideértve a nemteljesítő hitelek állományának a Covid19-világjárványhoz kapcsolódó válság okozta mély recesszió miatti várható növekedését is.

Az értékpapírosításnak fontos szerepe lehet az intézmények gazdasági helyreállítást támogató kapacitásának megerősítésében azáltal, hogy hatékony finanszírozási és kockázatdiverzifikációs eszközt biztosít számukra. A Covid19-világjárvány utáni gazdasági helyreállítással összefüggésben ezért elengedhetetlen ennek a szerepnek a megerősítése és annak elősegítése, hogy az intézmények elegendő tőkét tudjanak a reálgazdaságba irányítani. Elsősorban az EBH közelmúltbeli munkájára építve ennek eléréséhez három célzott, az uniós értékpapírosítási keretrendszer általános kockázatérzékenységének növelésére irányuló módosításra van szükség, ami lehetővé tenné az intézmények számára, hogy – az uniós pénzügyi stabilitást megfelelően védő prudenciális keretben – gazdaságosabb módon alkalmazzák az értékpapírosítási eszközt.

Először is, az EBH szintetikus értékpapírosításról szóló jelentésében⁷ foglalt ajánlással összhangban biztosítani kell az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítás kockázatérzékenyebb kezelését. Az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosítások uniós piaca alakulásának és tendenciáinak – többek között a szintetikus ügyletek múltbeli nemteljesítési és veszteségadatainak – átfogó elemzése alapján a jelentés az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosításra vonatkozó, ágazatokon átívelő uniós keretrendszer létrehozását javasolja, amely az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosításra korlátozódik, és egységes elismerési kritériumokon alapul. Javasolja továbbá az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítási kitétségek célzott, differenciált prudenciális kezelését, figyelembe véve mindenekelőtt azt, hogy ezek ügynöki és modellkockázata kisebb az eszközök mérlegen tartásával járó nem-STS szintetikus értékpapírosítási kitétségekhez képest.

Széles körben elismert az is, hogy a prudenciális kezelés összehangolására van szükség ahhoz, hogy az intézmények az értékpapírosítási ügyletek strukturálása során nagyobb hajlandóságot mutassanak az STS kritériumoknak való megfeleléssel kapcsolatos költségek vállalására.

Másodszor, meg kell szüntetni a nemteljesítő kitétségek (NPE) értékpapírosításának a jelenlegi keretből eredő, meglévő szabályozási korlátait. Amint azt az EBH a nemteljesítő kitétségek értékpapírosításának szabályozási kezeléséről szóló 2019/13. sz. véleményében⁸ kiemelte, a jelenlegi keret nem veszi figyelembe a nemteljesítő kitétségek értékpapírosításának sajátos jellemzőit, ami a kitétségek e kategóriájára vonatkozó túlzott tőkekövetelményekhez vezet, különösen a belső minősítésen alapuló módszer (SEC-IRBA) és

⁷ EBA/OP/2020/07, 2020. május 6.

⁸ EBA/OP/2019/13, 2019. október 23.

a sztenderd módszer (SEC-SA) alkalmazásakor. A keret túlzottan konzervatív jellege annak tudható be, hogy azt kizárólag a teljesítő hitelek egyedi kockázati tényezőinek figyelembevételével alakították ki. A javaslat szerint ezért módosítani kell az NPE értékpapírosítások kezelését egy egyszerű és kellően konzervatív megközelítés előírásával, amely alapján a nemteljesítő kitettségek hagyományos értékpapírosítása esetében az előresorolt ügyletrézsorozatokra 100 %-os általános kockázati súly lenne alkalmazandó, valamint 100 %-os alsó korlát vonatkozna bármely más ügyletrézsorozatra a nemteljesítő kitettségek hagyományos és az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosítása során, mely ügyletrézsorozatok továbbra is a kockázattal súlyozott kitettségek kiszámítására vonatkozó általános keret hatálya alá tartoznak. A javasolt megoldás összhangban van a BCBS által jelenleg véglegesítendő megközelítés fő elemeivel.

Harmadszor, a javaslat szerint módosítani kell a 249. cikk (3) bekezdését, amely további elismerési kritériumot vezet be az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet elismerésére vonatkozóan azon intézmények esetében, amelyek az értékpapírosítási kitettségek tőkekövetelményeinek kiszámításához a sztenderd módszert alkalmazzák. Ez azt jelenti, hogy az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetet nyújtók szinte minden típusára⁹, köztük a központi kormányzatokra is hitelminősítési minimumkövetelmény vonatkozik. Úgy tűnik, ez a rendelkezés nincs összhangban a CRR-ben meghatározott hitelkockázat-mérséklési szabályokkal, az említett rendelet célkitűzéseivel, és a felülvizsgált Bázeli III keretrendszer által meghatározott új nemzetközi standardokkal sem, amelyek értékpapírosítási kitettségek esetében csak a fedezetnyújtók egy korlátozott körére határoznak meg hitelminősítési minimumkövetelményt. Ez a módosítás megerősíti azoknak az állami garanciarendszereknek a hatékonyságát, amelyek a Covid19-világjárványt követően segítik az intézményeket a nemteljesítő kitettségek értékpapírosításában.

Ezek a javasolt változtatások az (EU) 2017/2402 rendelet javasolt módosításaival együtt lehetővé teszik az intézmények számára, hogy az elkövetkező hónapokban is jelentős volumenű hitelt tudjanak nyújtani a gazdaságnak, és ezáltal jelentősen hozzájáruljanak a Covid19-válság okozta sokkhatás enyhítéséhez.

Következésképpen, és összehasonlítva a jelenlegi szabályozási kerettel, a változtatások a következők révén megerősítik az értékpapírosítás mint olyan eszköz szerepét, amely lehetővé teszi az intézmények számára, hogy alkalmazásával fenntartsák, vagy akár bővítsék hitelezési kapacitásukat:

- megkönnyítik az értékpapírosítás alkalmazását a nemteljesítő hitelek állományának leépítése során, amely a válság nyomán várhatóan növekedni fog. Ezáltal az intézmények nagyobb mértékben meg tudják osztani a kockázatot más pénzügyi szereplőkkel, és végső soron csökkenthetik a nemteljesítő kitettségek nagy állományának hatásából eredő szabályozói tőkekövetelmények jelentette korlátozásokat, miközben fennmaradnak a szigorú prudenciális standardok; valamint
- az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítás esetén kockázaterékenyebb módon kezelik az értékpapírosítást kezdeményező intézmény által tartott előresorolt ügyletrézsorozatokat. Amint arra számos érdekelt rámutatott, az STS elismerési kritériumok kidolgozása önmagában nem lenne elegendő azon célkitűzés eléréséhez, hogy az e kritériumoknak való megfelelést gazdaságossá tegyék, ha az új kritériumok bevezetése nem kapcsolódik össze a tőkekövetelmények kockázaterékenyebb prudenciális kezelésével, jobban tükrözve sajátosságaikat.

⁹ Az egyetlen kivételt a központi szerződő felek jelentik.

E javaslat az NPE értékpapírosítások, valamint az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítások előresorolt ügyletrézsorozatának kockázaterzékenyebb kezelésére irányul, az értékpapírosítások utóbbi típusára vonatkozó elismerési kritériumokat – más ágazatközi rendelkezésekkel együtt – pedig az (EU) 2017/2402 rendelet módosítására irányuló javaslat tartalmazza.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javaslat meglévő jogszabályokat módosít. Ezek a módosítások teljes mértékben összhangban vannak az intézményekre és felügyeletükre vonatkozó prudenciális követelmények területén meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel, beleértve a nemteljesítő kitételek szabályozási kezeléséről szóló EBH-véleményt, a szintetikus értékpapírosítás STS keretrendszeréről szóló EBH-jelentést, az (EU) 2017/2402 rendelet módosítására irányuló, e javaslattal egyidejűleg elfogadott bizottsági javaslatot, valamint a tőkepiaci unióval foglalkozó magas szintű fórumnak az európai tőkepiacokra vonatkozó új jövőképről szóló zárójelentését¹⁰.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat a Bizottság által a Covid19-világjárvány kapcsán hozott szélesebb körű válaszingyintézkedések részét képezi. Döntő fontosságú a tagállamok, a Bizottság és az Európai Központi Bank által elfogadott intézkedések hatékonyságának biztosítása szempontjából. A javaslat teljes mértékben összhangban van a koronavírus-válság gazdasági szempontjairól szóló, 2020. március 13-i bizottsági közleménnyel¹¹, valamint a „Covid19 – gazdasági csomag – minden rendelkezésre álló euró felhasználása” című, 2020. április 2-i közleménnyel¹², az „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért” című közleménnyel¹³, „A számviteli és prudenciális kereteknek az uniós banki hitelezés megkönnyítése érdekében történő alkalmazása” című, 2020. április 28-i bizottsági értelmező közleménnyel¹⁴ és az (EU) 2020/873 rendelettel¹⁵.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikkén alapul, tehát jogalapja megegyezik a módosítandó jogi aktus jogalapjával.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/files/200610-cmu-high-level-forum-final-report_en

¹¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Beruházási Banknak és az eurócsoporthoz – A COVID-19-járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingyintézkedések, COM(2020) 112 final, 2020.3.13.

¹² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Válaszingyintézkedések a koronavírus ellen – Minden rendelkezésre álló eurót az emberéletek és a megélhetés védelmére kell felhasználni minden lehetséges módon, COM(2020) 143 final, 2020.4.2.

¹³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért”, COM(2020) 456 final, 2020.5.27.

¹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: A Bizottság értelmező közleménye a számviteli és prudenciális kereteknek az uniós banki hitelezés megkönnyítése érdekében történő alkalmazásáról (A vállalkozások és háztartások támogatása a Covid19-járvány közepette), COM(2020) 169 final, 2020.4.28.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/873 rendelete (2020. június 24.) az 575/2013/EU rendeletnek és az (EU) 2019/876 rendeletnek a Covid19-világjárvánnyal összefüggő bizonyos kiigazítások tekintetében történő módosításáról (HL L 204., 2020.6.26., 4. o.).

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A tervezett módosítások által elérni kívánt célkitűzések, nevezetesen a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben az intézmények hitelezési és veszteségviselési képességének maximalizálása, ugyanakkor rezilienciájuk folyamatos biztosítása, jobban megvalósíthatók az Unió szintjén, mint különböző nemzeti kezdeményezések révén, mivel a módosítások a Covid19-világjárvány kapcsán hozott válaszingedményekként hatályos uniós szabályok kiigazítását jelentik. A problémák és a mögöttes okok minden tagállamban ugyanazok. Uniós fellépés hiányában a meglévő szabályozási keret kevésbé hatékonyan tudná támogatni a hatóságok által uniós és nemzeti szinten hozott különböző intézkedéseket, és kevésbé tudna reagálni a rendkívüli piaci kihívásokra.

A tagállamok csak korlátozott mértékben fogadhatnak el nemzeti intézkedéseket, mivel a CRR már szabályozza ezeket a kérdéseket, és a nemzeti szintű módosítások ellentétesek lennének a jelenleg hatályos uniós joggal. Ha az Unió a továbbiakban már nem szabályozná e szempontokat, a banki szolgáltatások belső piacára különböző szabályrendszerek vonatkoznának, ami szétzúrtatná a szétválasztottsághoz vezető és aláásná az e területen nemrégiben létrehozott egységes szabálykönyvet.

- **Arányosság**

Az uniós fellépésre szükség van a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben az intézmények hitelezési és veszteségviselési képességének maximalizálására irányuló célkitűzés megvalósítása, ugyanakkor a prudenciális keret következetességének fenntartása érdekében. A javasolt módosítások nem lépik túl az intézményekre vonatkozó uniós prudenciális keret egyes olyan rendelkezéseinek kezeléséhez szükséges mértéket, amelyek kizárólag a jelenlegi Covid19-világjárvány utáni helyreállítás biztosítását célozzák. A javasolt módosítások továbbá azokra a kérdésekre korlátozódnak, amelyek nem kezelhetők a jelenlegi szabályok által biztosított mérlegelési mozgástéren belül.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

E javaslatot nem kíséri külön hatásvizsgálat. Tekintettel arra, hogy a pénzügyi piacokon és a reálgazdaságban a Covid19-világjárvány következtében kialakult válságot követően sürgős intézkedésekre van szükség a helyreállítás elősegítéséhez, a hatásvizsgálat helyébe a tőkepiaci helyreállítási csomaghoz készített szolgálati munkadokumentum költség-haszon elemzése lépett. A javaslat nagyrészt az EBH által végzett előkészítő munkán alapul. Emellett, a jelen javaslattal módosított intézkedések hatását már megvizsgálta az (EU) 2017/2401 rendelettel összefüggésben elvégzett hatásvizsgálat. A javaslat elsődleges célja a tőkekövetelmények kalibrálásának finomhangolása az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítási kitétségek és az NPE értékpapírosítási kitétségek tekintetében.

A javasolt módosítások korlátozott hatással lennének a bankok adminisztratív terheire és belső eljárásaik módosításának költségeire, mivel a költségeket várhatóan ellensúlyoznák a tőke rendelkezésre állásából származó előnyök. A javasolt módosítások olyan rendelkezéseket érintenek, amelyek lehetővé teszik, hogy a bankok kedvezőbb kezelést alkalmazzanak, de nem írják elő azt számukra.

- **Alapjogok**

A javaslat vélhetően nem lesz közvetlen hatással az Európai Unió Alapjogi Chartájában biztosított jogokra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat az uniós intézményekre nézve nem jár költségvetési vonzattal.

5. EGYÉB ELEMEK

a) A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata

- (1) A nemteljesítő kitettségek értékpapírosítását korlátozó szabályozási akadályok megszüntetése

Az értékpapírosításra vonatkozó jelenlegi uniós prudenciális keretrendszert a tipikus értékpapírosítási ügyletek, azaz a teljesítő hitelek halmazával fedezett értékpapírosítások legáltalánosabb jellemzőire szabták. Pontosabban, a jelenlegi értékpapírosítási keretrendszerben a szabályozás főként az értékpapírosított kitettségek hitelkockázatára összpontosít, de a torzító tényezők korrekciója érdekében figyelembe veszi az értékpapírosításra jellemző ügynöki és modellkockázatokat is. Ez a keretrendszer a nemteljesítő kitettségekre alkalmazva olyan tőkekövetelményeket eredményez, amelyek aránytalanul bizonyultak, különösen az úgynevezett „képleten alapuló megközelítések” (vagyis a SEC-IRBA és a SEC-SA módszer) esetében. Ez annak a következménye, hogy az említett megközelítések kalibrálása nincs összhangban a nemteljesítő kitettségekre jellemző kockázati tényezőkkel.

A SEC-IRBA és a SEC-SA módszer kvantitatív hitelkockázati információkat vesz figyelembe, amelyek a halmazban levő kitettségek bruttó könyv szerinti értékén alapulnak, következésképpen a külső minősítésen alapuló értékpapírosítási módszer (SEC-ERBA) szerint alkalmazandó kockázati súlyokhoz képest túl magas kockázati súlyokat eredményeznek. Ez különösen az NPE értékpapírosítások előresorolt ügyletrészsorozatai esetében jelent komoly hatást, amelyekre a SEC-IRBA és a SEC-SA módszer keretében más ügyletrészsorozatokhoz képest arányosan nagyobb kockázati súlyokat kell alkalmazni.

A rendeletjavaslat az új 269a. cikkel a nemteljesítő kitettségek értékpapírosítására vonatkozó új szabályokat vezet be, amelyek szerint:

- a hagyományos NPE értékpapírosítás előresorolt ügyletrészsorozatára 100 %-os általános kockázati súly vonatkozna, feltéve, hogy a vissza nem fizetendő árengedmény a kitettségek bruttó könyv szerinti értékének legalább 50 %-a; valamint
- az NPE értékpapírosítások egyéb ügyletrészsorozataira az általános szabályok lennének alkalmazandók, két kiigazítással:
 - a kockázati súlyra 100 %-os alsó korlát lenne alkalmazandó, továbbá
 - az úgynevezett alap IRB paraméterek használata tiltott lenne olyan értékpapírosítási kitettségek esetében, amelyekre a CRR 254. cikke szerint alkalmazható a SEC-IRBA.

Végezetül, az EBH 2019. évi véleményében foglalt ajánlással összhangban egyértelművé kell tenni, hogy amennyiben az intézmények a CRR 268. cikkében meghatározott felső határt alkalmazzák az NPE értékpapírosítás során tartott pozícióikra, az e cikk (1) bekezdésében

említett várható veszteségeket a vissza nem fizetendő árengedmény és az esetleges további egyedi hitelkockázati kiigazítások nélkül kell kiszámítani.

A fent ismertetett egyedi kezelésre való jogosultság megállapítása tekintetében az új cikk az „NPE értékpapírosítás” (EU) 2017/2402 rendelet szerinti fogalommeghatározását alkalmazza, vagyis olyan értékpapírosításokra vonatkozna, amelyek esetében az alapul szolgáló halmazban levő kitettségek legalább 90 %-a nemteljesítő a CRR 47a. cikkének megfelelően.

(2) Az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítás előresorolt ügyletrézsorozatának kedvezményes kezelése

Az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítás lehetővé teszi az intézmények számára, hogy a hitelkockázatot más befektetők által vásárolt vagy nyújtott, előre rendelkezésre bocsátott vagy előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezeten keresztül átruházzák, és így további kapacitást szabadítsanak fel a reálgazdaságba irányuló hitelezéshez és hatékonyabbá tegyék a pénzügyi szereplők közötti kockázatmegosztást.

Az (EU) 2017/2402 rendeletben meghatározott jelenlegi értékpapírosítási keretrendszer STS-re vonatkozó szabályai nem térnek ki az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosítás egyetlen formájára sem. Ez főként azzal magyarázható, hogy az említett rendelet elfogadásakor nem álltak rendelkezésre szisztematikus adatok, és nem végeztek elegendő technikai előkészítő munkát. Mindazonáltal az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosításra vonatkozó rendelet előírja az EBH számára, hogy készítsen jelentést az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosításra vonatkozó STS keretrendszer megvalósíthatóságáról. A 2020. május 6-án közzétett EBH-jelentés rendelkezésre bocsátja az említett keretrendszer létrehozásához szükséges adatokat és technikai elemzést. Az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosításra vonatkozóan az EBH jelentésében ajánlott új STS kritériumok követik az új uniós értékpapírosítási keretbe 2017-ben bevezetett, a hagyományos, nem eszközfedezetű kereskedelmi programokon alapuló értékpapírosításra vonatkozó STS kritériumok szerkezetét, vagyis az egyszerűsítésre, az egységesítésre és az átláthatóságra vonatkozó olyan követelményeket tartalmaznak, amelyek adott esetben igazodnak az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosítás sajátosságaihoz.

Emellett a kritériumok számos, kizárólag az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosításra vonatkozó követelményt tartalmaznak, például az említett szintetikus struktúrákból eredő partner-hitelkockázat mérséklésére vonatkozó követelményeket, többek között az elismerhető fedezeti szerződésekre, partnerekre és biztosítékokra vonatkozó követelményeket, az értékpapírosítási ügylet különböző strukturális jellemzőire vonatkozó követelményeket, valamint azokat a követelményeket, amelyek biztosítják, hogy a keretrendszer csak az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosításra terjedjen ki.

A CRR 270. cikke az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosításoknak csak egy részhalmazára esetében teszi lehetővé az egyedi kezelést, nevezetesen azon értékpapírosításoknál, amelyek megfelelnek a következő kritériumoknak:

- a) az értékpapírosított kitettségek 70 %-ának kkv-kkal szembeni kitettségnek kell lennie,
- b) az értékpapírosításnak teljesítenie kell az eszközök mérlegen tartásával járó szintetikus értékpapírosítás esetében alkalmazandó hagyományos STS kritériumokat,
- c) az értékpapírosítást kezdeményező által meg nem tartott hitelkockázatot bizonyos feltételeknek megfelelő garancia vagy viszontgarancia révén kell átruházni.

Az EBH jelentésében szereplő ajánlások alapján a javaslat szerint célszerű bevezetni továbbá az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítással szembeni kitettségek célzott és

korlátozott hatályú – elsősorban az előresorolt ügyletrészsorozatra vonatkozó – kedvezményes kezelését. Ez a CRR 270. cikkében jelenleg előírt kezelési módnak az alapul szolgáló eszközök szélesebb körére való kiterjesztésével történne.

(3) Értékpapírosítási pozíciók hitelkockázat-mérséklésének elismerése

A CRR 249. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint az intézmény egy értékpapírosítási pozíció tekintetében ugyanolyan módon és ugyanolyan feltételekkel ismerheti el az előre rendelkezésre bocsátott vagy előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetet, mint ahogyan azt a nem értékpapírosított kitétségekre alkalmazandó általános hitelkockázat-mérséklési keret előírja. Mindazonáltal e cikk (3) bekezdése kivételt biztosít az említett általános kezelés alól. Konkrétan, kiegészítő elismerési kritériumot vezet be az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet elismerésére vonatkozóan azon intézmények esetében, amelyek a sztenderd módszert alkalmazzák. Ez a kiegészítő elismerési kritérium egy, az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetet nyújtók szinte minden típusára, köztük a központi kormányzatokra is vonatkozó hitelminősítési minimumkövetelmény.

Úgy tűnik, ez a rendelkezés nincs összhangban a CRR-ben meghatározott általános hitelkockázat-mérséklési szabályokkal, továbbá az említett rendelet célkitűzéseivel. Valóban nem egyértelmű, hogy például a valamely intézmény vagy központi kormányzat által nyújtott olyan garancia, amely megfelel az általános hitelkockázat-mérséklési szabályokban foglalt, a fedezetnyújtókra vonatkozó elismerési kritériumoknak, de nem felel meg a CRR 249. cikkének (3) bekezdésében foglalt hitelminősítési minimumkritériumnak, miért nem fogadható el az értékpapírosítási keretrendszerben elismerhető hitelkockázat-mérséklésként, ezzel szemben miért fogadható el elismerhető hitelkockázat-mérséklésként nem értékpapírosítási kitétség esetében. A 2017 decemberében elfogadott felülvizsgált Bázeli III keretrendszer az értékpapírosítási kitétségek esetében csak a fedezetnyújtók egy korlátozott körére ír elő hitelminősítési minimumkövetelményt: konkrétan a felülvizsgált Bázeli III keretrendszer szerinti követelmény csak azokra a szervezetekre alkalmazandó, amelyek nem állami szervek, közszektorbeli intézmények, intézmények vagy más, prudenciálisan szabályozott pénzügyi intézmények.

Az említett elemek ismeretében, valamint figyelembe véve az állami garanciarendszerek potenciális jelentőségét az NPE értékpapírosításnak a helyreállítási szakaszban történő támogatása szempontjából, a javaslat magában foglalja a CRR 249. cikke (3) bekezdésének módosítását, valamint az értékpapírosítási kitétségekre alkalmazandó hitelkockázat-mérséklési szabályok kiigazítását az általános keretrendszernek megfelelően, összhangban a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által nemzetközi szinten elfogadottakkal.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az 575/2013/EU rendeletnek a Covid19-világjárvány miatt szükséges gazdasági helyreállítás elősegítése érdekében az értékpapírosítási keretrendszer kiigazítása tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,
a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,
tekintettel az Európai Központi Bank véleményére,
tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,
rendes jogalkotási eljárás keretében,
mivel:

- (1) A Covid19-világjárvány súlyosan érinti a tagállamok polgárait, vállalkozásait, egészségügyi rendszereit és gazdaságait. A Bizottság az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló, 2020. március 27-i, az „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért” című közleményében hangsúlyozta, hogy a következő hónapokban is folyamatos kihívást jelent majd a likviditás és a finanszírozáshoz jutás biztosítása. Ezért elengedhetetlen a Covid19-világjárvány által okozott súlyos gazdasági sokkot követő helyreállítás támogatása a meglévő pénzügyi jogszabályok célzott módosításai révén. Ez az intézkedéscsomag a tőkepiaci helyreállítási csomag keretében kerül elfogadásra.
- (2) A hitelintézeteknek és a befektetési vállalkozásoknak (a továbbiakban: intézmények) kulcsfontosságú szerepük lesz majd a helyreállításban. Ugyanakkor valószínűleg hatást gyakorol rájuk a romló gazdasági helyzet. Az illetékes hatóságok ideiglenesen engedményeket állapítottak meg az intézmények számára a tőketartalék, likviditás és működés tekintetében, hogy a megnövekedett kihívásokkal teli környezetben továbbra is be tudják tölteni a reálgazdaság finanszírozásában játszott szerepüket.
- (3) Az értékpapírosítás a jól működő pénzügyi piacok fontos alkotórésze, amennyiben hozzájárul az intézmények finanszírozási forrásainak diverzifikálásához és a szabályozói tőke felszabadításához, amely azután további hitelnyújtás céljára használható fel. Emellett az értékpapírosítás az intézmények és más piaci szereplők számára kiegészítő befektetési lehetőségeket jelent, elősegítve a portfólió-diverzifikációt és a finanszírozási források vállalkozások és a lakosság felé történő áramlását mind tagállami kereteken belül, mind az uniós tagállamok között.

- (4) Meg kell erősíteni ezért az intézmények azon képességét, hogy a Covid19-világjárványt követően biztosítsák a reálgazdaság számára szükséges finanszírozás áramlását, ugyanakkor gondoskodni kell arról, hogy a pénzügyi stabilitás megőrzéséhez megfelelő prudenciális biztosítékok álljanak rendelkezésre. Az 575/2013/EU rendelet értékpapírosítási keretrendszerrel érintő célzott módosításai hozzá fognak járulni e célkitűzések eléréséhez, és javítani fogják a keretrendszer és a Covid19-világjárvány kezelése érdekében uniós és nemzeti szinten hozott különböző intézkedések koherenciáját és komplementaritását.
- (5) A Bázeli III keretrendszer 2017. december 7-én közzétett utolsó elemei az értékpapírosítási kitétségek esetében csak a fedezetnyújtók egy korlátozott körére írnak elő hitelminősítési minimumkövetelményt, nevezetesen olyan szervezetek számára, amelyek nem állami szervek, közszektorbeli intézmények, intézmények vagy más, prudenciálisan szabályozott pénzügyi intézmények. Következésképpen módosítani kell az 575/2013/EU rendelet 249. cikkének (3) bekezdését a Bázeli III keretrendszerrel való összehangolás érdekében, azon állami garanciarendszerek hatékonyságának fokozása céljából, amelyek segítséget nyújtanak az intézmények számára NPE értékpapírosítási stratégiájukhoz a Covid19-világjárványt követően.
- (6) Az értékpapírosításra vonatkozó jelenlegi uniós prudenciális keretrendszer a tipikus értékpapírosítási ügyletek, azaz a teljesítő hitelek legáltalánosabb jellemzőire szabta. Az NPE értékpapírosítás szabályozói kezeléséről szóló, 2019. október 23-i véleményében¹⁶ az Európai Bankhatóság (EBH) rámutatott arra, hogy az értékpapírosításra vonatkozóan az 575/2013/EU rendeletben meghatározott jelenlegi prudenciális keret az NPE értékpapírosításra alkalmazva aránytalan tőkekövetelményekhez vezet, mivel az értékpapírosítás belső minősítésen alapuló módszere (SEC-IRBA), valamint az értékpapírosítás sztenderd módszere (SEC-SA) nem veszi figyelembe a nemteljesítő kitétségek sajátos kockázati tényezőit. Következésképpen az NPE értékpapírosítás egyedi kezelésére van szükség.
- (7) Az EBH a szintetikus értékpapírosítás STS keretrendszeréről szóló, 2020. május 6-i jelentésében megállapította, hogy egyedi keretrendszert kell létrehozni az eszközök mérlegen tartásával járó, egyszerű, átlátható és egységesített (STS) értékpapírosítás kezeléséhez. Tekintettel arra, hogy az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítás ügynöki és modellkockázata alacsonyabb az eszközök mérlegen tartásával járó nem-STs értékpapírosításhoz képest, indokolt az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosításra vonatkozóan az EBH jelentésében javasolt, megfelelően kockázatérzékeny kalibrálás bevezetése. Az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítás nagyobb mértékű, az ilyen értékpapírosítások előresorolt ügyletrészsorozatának kockázatérzékenyebb kezelése révén előmozdított alkalmazása szabályozói tőkét szabadítana fel, és végső soron prudenciális szempontból megbízható módon tovább bővítené az intézmények hitelnyújtási kapacitását.
- (8) Az NPE értékpapírosítással szembeni kitétségekre vonatkozó nemzetközi standardok változásainak figyelembevétele érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el.
- (9) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen az intézmények Covid19-világjárványhoz kapcsolódó hitelezési és veszteségviselési képességének maximalizálását, ugyanakkor ezen intézmények rezilienciájának folyamatos biztosítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e célok a léptékük és hatásuk miatt jobban megvalósíthatók, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében

¹⁶

<https://eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/npls>

meghatározott szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

(10) Az 575/2013/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 575/2013/EU rendelet módosításai

Az 575/2013/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 249. cikk (3) bekezdése első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:
„A (2) bekezdéstől eltérve, a 201. cikk (1) bekezdésének g) pontjában felsorolt elismert, előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetet nyújtóknak elismert külső hitelminősítő intézet olyan hitelminősítésével kell rendelkezniük, amely 3-as vagy annál jobb hitelminőségi besorolásnak felel meg.”
2. A rendelet a következő 269a. cikkel egészül ki:

„269a. cikk

Nemteljesítő kitettségek értékpapírosításának kezelése

- (1) Az NPE értékpapírosításban levő pozíciók kockázati súlyát a 254. cikknek megfelelően, 100 %-os alsó korlát figyelembevételével kell kiszámítani.
 - (2) Az (1) bekezdéstől eltérve az intézményeknek 100 %-os kockázati súlyt kell rendelniük a hagyományos NPE értékpapírosításban levő előresorolt pozícióhoz, feltéve, hogy az értékpapírosítás fedezetül szolgáló halmazban lévő kitettségeket a kitettségek névértékének legalább 50 %-át kitevő vissza nem fizetendő árengedmény mellett átruházták az értékpapírosítási különleges célú gazdasági egységre.
 - (3) Azon intézmények számára, amelyek e cím 3. fejezete alapján a halmaz kitettségeire nem használhatnak a nemteljesítéskori veszteségrátára és a hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó saját becsléseket, nem engedélyezhető a SEC-IRBA használata az NPE értékpapírosításban levő pozíció kockázattal súlyozott kitettségértékének kiszámításához.
 - (4) A 268. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában az NPE értékpapírosításban levő pozíció várható veszteségeit az e cikk (2) bekezdésében említett vissza nem fizetendő árengedmény és adott esetben az esetleges további egyedi hitelkockázati kiigazítások levonása után kell figyelembe venni.
 - (5) E cikk alkalmazásában „NPE értékpapírosítás” az (EU) 2017/2402 rendelet 2. cikkének 24. pontjában meghatározott NPE értékpapírosítás.”
3. A 270. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„270. cikk

Előresorolt pozíciók az eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosításban

Az értékpapírosítást kezdeményező intézmény az (EU) 2017/2402 rendelet 26a. cikkének (1) bekezdésében említett, eszközök mérlegen tartásával járó STS értékpapírosítással

összefüggésben a kockázattal súlyozott kitettségértéket értelemszerűen e rendelet 260., 262. vagy a 264. cikkének megfelelően számíthatja ki, amennyiben mindkét következő feltétel teljesül:

- a) az értékpapírosítás megfelel a 243. cikk (2) bekezdésében megállapított követelményeknek;
 - b) a pozíció előresorolt értékpapírosítási pozíciónak minősül.”
4. A 456. cikk (1) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:
- „l) e rendelet 269a. cikkének módosításai az NPE értékpapírosításra vonatkozó nemzetközi standardok változásainak figyelembevétele céljából.”

2. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök